

Rossz döntés vagy kényszerhelyzet?

Géppel bontják a házakat

Telefonon hívogat valaki; Van egy Vértóna, és szeppen elsüllyesztjük benne Fölsővárost. Nem egészen, hanem törmelékben. Szétöngetik a házakat bivalyerős, nagy gépekkel és viszik mindenestől a tóba. Ha valaki hozzá akar nyúlni egy ajtóhoz vagy egy gerendához, a körmére ütnek. Mi a jó ebben?

Ha Szegeden nem történtek volna nemimemű visszaélések a contásra ítélt házak körül, könnyen elinnetné oárki, ez az a nazak arra való, hogy gödröket töltöessünk velük. Mivel azonos történetek, minden külön magyarázat nélkül is sejteni lehet, nem a hasznaveletlen porteca csabította őket. Láttam már házat bontani üzemmérnököt, olajipari munkást, gépszerelőt, textílist, építőipari dolgozót, sofört — de fölösleges mesterségeket sorolgatni, hiszen mindenki tudja, az új városrészeink helyén először elbontották a régi házakat, azután építettek az újakat. Nyilván azért vállalkoznak rá emberek, mert megéri.

Azt mondja a lexikon, az ember által előállított első mesterséges anyag a téglá. Ma is az ősebert utánozzuk, és ha el nem hamarkodjuk, a mi téglánk is túlélné bennünket, sőt a belőle épült házak is. Kis körutat, ha teszünk Újszegeden, láthatunk ott melléképületet, családi házat — jó nagyot — és társasházat is bontott téglából. Ülésen is építettek már belőle, más községünkbe is szállították már.

A Keresztöltés utca sarkán kérdeztem egy bontogató embert nyár derekán, ő is azt mondta, megéri. Rossz házat kapott, sok volt benne a vályog, mégis. Kiszámította rögtön, hogy amit megtartott és amit eladott, az összesen 25-30 ezer forintot tett ki. Arrébb mutatott, és azt mondta, van itt olyan ház is, amelyikből kijön kétszáz ezer forint. Az alsó és a felső háttár közé bátran besorolhatjuk azt az ötvenvalahány házat, amelyeket nem gondos kezek, hanem lánctalpas traktorok omlasztanak össze.

Talán tovább indokolni fölösleges, hogy nagy értékről van szó, de néhány szempontot még tudunk hozzá ragasztani. Ha úttörők raja rohamozza meg a lépcsőházat néhány újságról, mert a hulladék még használható valamire, akkor csak arra gondolhatunk, ez a pocskólok sem lehet intézményes valami. Aztán gondoljunk arra, hogy a gépet fizetni kell, a szállítás drága, és ráadásul az a kis pénz se jön be az állam kasszájába, amit az árverezések hoznak rendes körülmények között — és máris kopogtathatunk magyarázatot kérni a Szegedi Beruházási Vállalat ajtaján.

- Jobb üzlet géppel bontani?
- Sokkal rosszabb.
- Annyi az építőanyagunk, hogy mostantól kezdve nincs

bontott anyagra szüksége az embereknek?

— Bőséges a tapasztalunk, bátran mondhatjuk, sokan építenek használt téglából, beépítik a gerendákat, fölhasználják az ajtókat-ablakokat.

— Akkor hát?

— Az idő sürget.

— Árverezéskor kikötik a határidőt.

— A mostani annál is sűrűsebb. Ha azt akarjuk, hogy jövőre új lakásokba költözzenek az emberek, idén át kell adnunk a területet az építőiparnak.

— Miért nem árvereztek hamarabb?

— Súlyos akadályai voltak. Várnunk kellett az építési program jóváhagyására.

— Valahol elaludt az ügy?

— Minden fórumon azonnal intézték, mégis kifutottunk az időből.

— Igaz, hogy a gép sok anyagot tönkretesz, de szűk nézetű, és mondták, szívesen vennék így is.

— Sajnos, nem lehet.

— Miért?

— Nincs vállalat, nincs szövetkezet, amelyik vállalná az értékesítést.

— Furcsa gondolat, de ne kerüljük meg: és ha ingyen adták volna?

— Rakodási és szállítási költségeket takaríthatunk volna meg vele.

— Miért nem tették?

— Az állam vagyonát ingyen nem viheti el senki.

— És ha mégis vitték?

— Kénytelenek voltunk rendőri segítséget kérni.

— A rendőrt is fizetik valahol, újabb kiadás. Ha mindent összeadunk, és hozzá számítjuk, hogy egyébként is túlonlul drágán építünk, megintcsak furcsa gondolatok fordulnak meg a fejünkben.

Természetesen a legnagyobb indokot így sem téveszthetjük szem elől: sok ezren várnak lakásra. Ha jövőre azt mondaná valaki a várakozóknak, várjanak még tovább

illő türelemmel, mert a bontások elhúzódása miatt nincsen új lakás — rá gondolni is rossz!

— Félünk, ha egyszer elkezdték, mindig így csinálják.

— Szó sem lehet róla. Már most kiadjuk bontásra azokat a házakat, amelyek helyére 1980-ban építünk. A kényszerűség vitt rá bennünket, csak a felsővárosi, úgynevezett második ütem házaírói van szó. Gondoljon csak bele, az a sok autó sokkal hasznosabb dolgot is fuvarozhatna, hiszen itt a szállítási csúcs.

— Miért éppen tavakba hordják a téglát? Hogy ki ne lehessen szedni?

— Nem jó, ha rosszindulatot tételeznek föl rólunk. Szegeden föl kell tölteni a mélyedéseket, gödröket, más képpen nem lehet építkezni. Tehát nem pocskólokunk, hanem fölhasználjuk mi is. A Vértó helyén új megy majd, szilárd töltéskell. Sándorfalváról hordják a homokot, óriási a szállítási költség. Ez közelebb van.

Beszélgés közben tudtuk meg, az árverezés sem a legkönnyebb megoldás. Valóban kevesen tartják be a határidőket, hiszen munkaidő utáni szabad idejüket vagy szabadságukat áldozzák erre. Egész sor pörös ügy is támad belőle, mert van, aki elviszi az anyagot, de az árát nem akarja fizetni. De azt is itt hallottuk, ha kutyafalát építenek valahol a bontott téglából, az is többit ér, mintha géppel tönkreteszik.

Továbbítani akartuk sok ember szörfölését, el akartuk mondani, mennyire sajnáljuk, hogy így esett, de velünk együtt sajnálják az illetékesek is. Egyetlen következtetés maradt csak számunkra, az sem túl eredeti: ha valahol elakad a papíros vagy későn indul el, mindig ráfizetünk.

Horváth Dezső

Szobrok, kerámiák iskolákban

A Fővárosi Emlékmű Felügyelőség szorgalmazza, hogy a budapesti gyermekintézményekben minél több képzőművészeti alkotást helyezzenek el. A művészeti munkák nemcsak az épületek díszítéséül szolgálják, hanem a pedagógia céljait is, főleg az esztétikai nevelésben.

A kezdeményezés nyomán már a közeljövőben több iskolában, óvodában jeles művészek alkotásait helyezik el. Az I. kerületi Kosciuszko Téri utcai zenetagozatos iskola falára Majoros Hédi készíti zenei tárgyú kerámia faldíszét. A XX. kerületi Székelyhídi utcai iskola előcsarnokának díszítésére Székely József színes kerámia faliképet vásárolták meg. A XXII. kerületi kisegítő iskolába mestertárgyú kerámia faldíszét helyeznek el. A Városmajor utcai iskola Bartók-portréval gazdagodik. A budafoki Budai Nagy Antal Gimnázium felkérésére Borsos Miklós formált az iskola névadójáról bronz mellszobrot. A kőbányai Újhegyi úti lakótelep új óvodája díszítő plasztikával szépül.

Tájékoztató lelkészeknek

Tájékoztató előadást tartott tegnap, csütörtökön a Hazafias Népröntő megyei bizottsága, a Csongrád megyei római katolikus papi békebizottság elnöksége, valamint a protestáns és egyéb egyházak lelkészi békebizottságának elnöksége a népröntő városi bizottságának székházában a római katolikus, a protestáns és egyéb egyházak lelkészeinek.

Munkácsy György esperesnek, a protestáns papi békebizottság elnökének megnyitó szavai után Szilágyi Béla nyugalmazott nagykövet, az Országos Békatanács alelnöke az időszerű nemzetközi helyzet és a béke-megvalósítás aktuális kérdéseiről tartott tájékoztatót. Virányi Ottó, az Országos Békatanács katolikus béke-

Jugoszláviai írók Szegeden

Jugoszláv írók delegációja érkezett tegnap, csütörtökön Szegedre. A szabadkai vendégek a Somogyi-könyvtár, illetve a szabadkai könyvtár egyezménye alapján látogattak városunkba: Petar Vukov és Urbán János írók, akiket elkísértek a könyvtár munkatársai, köztük az igazgató, Nikola Knezevic. Délután a Tiszatáj szerkesztőségében folytattak megbeszélést, majd megnézték a város nevezetességeit. Délután Deszke látogattak, ahol Ruzs Milosné, a községi tanács elnöke fogadta őket, majd az öszi megyei könyvhetek eseményeként megrendezett író-olvasó találkozón vettek részt. Megismerkedtek a deszki délszláv klub tevékenységével is, amelynek tagjai a napokban ünnepezték a klub fennállásának 5. évfordulóját.

Huszonöt éves a TIT megyei szervezete Elnökségi ülés Szegeden

A TIT Csongrád megyei szervezete megalakulásának 25. évfordulója alkalmából elnökségi ülést tartottak Szegeden, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola dísztermében tegnap, csütörtökön délután. Az ülésen jelen volt Demeter Károlyné, a TIT-központ osztályvezetője.

Dr. Kiszely György nyugalmazott egyetemi tanár, a TIT megyei szervezete elnöke köszöntötte a megjelenteket, majd dr. Dömötör János műzeumigazgató, a megyei elnökség tagja tartotta meg ünnepi beszédét, méltatva az eltelt 25 esztendő tevékenységét. Ezt követően dr. Tamasi Mihály, a megyei pártbizottság osztályvezetője köszöntötte a szervezete, szözl a végzett

munka hatékonyságáról, eredményeiről.

A jubileumi ünnepségen dr. Kiszely György kitüntetések és elismerő okleveleket adott át. A TIT aranykoszorús emléklapok a hódmezővásárhelyi városi tanács vb művelődésügyi osztálya, a szegedi városi tanács vb művelődésügyi osztálya, a Taurus Gumipari Vállalat szegedi gyára és a Termelőszövetkezetek megyei Szövetsége kapta meg.

Aranykoszorús jelvényt vett át dr. Koch Sándor Kossuth-díjas, nyugalmazott egyetemi tanár és dr. Szajontai József, a hódmezővásárhelyi városi pártbizottság első titkára. Huszonegyen az országos elnökség oklevelét, hetvenketten pedig a megyei elnökség oklevelét vették át.

Várossá lesz-e Kistelek?

Csongrád megye nagyközségei közül Kistelek az, amelynek adottsága, iparosodó jellege, földrajzi helyzete, vonzó ereje a környező községekre, a rajta áthaladó nemzetközi főút alkalmassá teszi várossá fejlődését. Ezen munkálkodnak a község párt-, állami és gazdasági vezetői. A várossá fejlesztés már meglevő és megteremtendő feltételeiről egymást követően két tanácskozás is volt Kisteleken. Egyik konzultatív jellegű megbeszélés volt, az MSZMP szegedi járási bizottság képviselői és a nagyközség vezetői között. Ezt követően írt tartott kihelyezett ülést e témában a szegedi járási párt-vegrehajtóbizottság.

Kistelek lakosságának száma napjainkban 8467, vonzókörzetében pedig több mint 24 ezer a lélekszám. Egy friss felmérés szerint a nagyközség lakosságának munkaképes létszáma 4721. Ennek közel a fele nő. A foglalkoztatás 37 gazdasági és intézményi munkahely elégtit ki, de sok a Szegedre, Kiskunfélegyházára, vagy még távolabbra járó dolgozó, és fordítva is: Szegedről és a környező községekből 450-en járnak dolgozni Kistelekre, többségükben szakképzettek. Az úgynevezett szabad munkaerő — közel 1300 — összetétele igen változó. Többsége tanyán lakó, aki szakképzettséggel nem rendelkezik, munkaviszonya nem volt, vagy csak szezonális. A tanyán lakók a háztáji gazdaságokban dolgoznak, és az

általuk előállított érték évente mintegy 30 millió forint.

A nagyközségnek két termelőszövetkezete van. Együttes termelési értékük évente több mint 90 millió forint. A foglalkoztatottak létszáma mintegy 3 ezer, amelyben a szakmunkások közel egyharmadot képviselnek, különböző munkaterületeken. Pedagógusok, agrárműszaki és egészségügyi értelmiségiek alkotják Kisteleket az egyetemet vagy főiskolát végzetek számát. Az egyéb kategóriákba tartozókkal együtt ez a szám 165, amelyet szükséges emelni, mint ahogy a mezőgazdaságban dolgozó szakmunkások létszámát is.

A termelő munkahelyek hatékonysága egyre növekszik Kisteleken. Ezt tükrözik a számok. 1977-ben közel 1 milliárd volt a termelési érték, 1980-ra várhatóan 1,3 milliárd forint lesz. 1985-re pedig eléri a 2 milliárdot. Jelentős, Kistelek várossá fejlődő arculatát máris meghatározó jellegű a szegedi kábelgyár ide települt egysége, amelynek fejlesztési terve 1977-ben 300 dolgozóval 91 millió forint termelési értéket eredményezett. 1985-re pedig — a mai létszám megduplázódásával — 800 millió, 1 milliárd forint körül várható.

Kistelek párt- és tanácsi vezetői reálisan döntenek, amikor 1976-ban megrendelték a nagyközség új rendezési tervét, amely 1980-ra készült el. Az ipartelepítés (Fővárosi Kézműipari Vállalat és a volt Szabó Ktsz varrodáüzeme), valamint a lakásépítés hatására a népesség alakulásában is jelentős a változás. 1970-ig a lakosság egy része helybeni munkalehetőség hiánva miatt elköltözött a községből, ma viszont mind többen költöznek vissza, illetve szakemberek ide kérnek letelepedést.

A várossá nyilvánításhoz szükséges feltételek nem mindegyikével rendelkezik még Kistelek. Egészségügyi ellátottságával előbbre tart, mint a kulturális igények kielégítésével. Gimnáziuma-

hoz 180 férőhelyes kollégium csatlakozik. A nagyközségben a lakásépítés folyamata a lakossági szolgáltatás kielégítéséhez is alakították. Az eddig megépült több szintes OTP társas- és tanácsi lakás, és majd az ezután építendő szolgálják, de jobban is szolgálhatják a jövőben a kereskedelmi hálózat és a vendéglátás kiépítését. Kistelek meghatározható időn belül várossá lehet, de ahhoz szükséges létrehozni egy művelődési központot, a belterületi úthálózatot továbbépíteni, gondoskodni a kereskedelem, a vendéglátás kellő színvonaláról, új kutakkal növelni a vízhozamot (bár a nagyközség olyan vízművel rendelkezik, amely távlatban is képes kielégíteni az igényeket); ki kell építeni a vezetékes gázhálózatot, s kell még egy 150 férőhelyes óvoda, bővíteni szükséges az általános iskolát. A nagyközség jelenlegi középülettel nem felelnek meg a várossá válás követelményeinek.

Ha tételen összeszámoljuk a várossá váláshoz szükséges összeget, az eléggé sokra rúg. Az összeg közel 190 millió forint. Ezek a fejlesztések a várossá fejlődéstől függetlenül is szükségesek, mert nélkülük nagyközségi mivoltában sem töltetheti be Kistelek az országos településhálózatban meghatározott részleges középfokú központ szerepét. A kitűzött célok nagy összefogást kívánnak a nagyközség minden lakójától. A hangsúlyt igen jó a nagy tervek támogatása mellett. Üzemek, vállalatok, szövetkezetek, szocialista brigádjai, a nagyközség egész lakossága társadalmi munkát ajánlott fel a fejlesztések megvalósításáért. Kistelek arra törekszik, hogy megérdemelje a városi rangra emelését. Hogy ez megvalósulhasson, igen sok intézménynek és szervnek kell az ügysző állnia, nemcsak erkölcsi, hanem anyagi támogatással is.

L. F.

Nemzetközi rákkutató szimpózium

G. G. Steel londoni, illetve F. Rilke milánói professzor előadásaival vette kezdetét tegnap az európai ráktársaság — az EACR — és a Magyar Onkológusok Társasága hazánkban ezúttal már másodszor megrendezett szimpóziuma. A SOTE Nagyvárad téri emeleti tombjében a két, egymással párhuzamosan folyó elősorozaton a mintegy 200 hazai és külföldi résztvevő előreláthatóan 106 előadást hallgat meg három nap alatt. Az elméleti szekció a daganatos sejtburjánzás biológiai sajátosságaival, a klinikai szekció pedig a nyirokcszervek, a húgyhólyag, a here és a prosztata daganatos megbetegedéseivel foglalkozik, ahol új, kombinált kezelési eljárásokról is beszámolnak. (MTI)

Ezer gyerekeknek

Napközistábot kapnak a dik a munka. A fervek szeged XI. kerületi általános iskolások. A Kamaraerdőben a tereprendezéssel és a főépület alapozásával megkezdődött az építkezés. A közelethekek mintegy 10 millió forint értékű vasszerkezet érkezik a táborhelyre, s annak beépítésével folytat-

dik a munka. A fervek szeged XI. kerületi általános iskolások. A Kamaraerdőben a tereprendezéssel és a főépület alapozásával megkezdődött az építkezés. A közelethekek mintegy 10 millió forint értékű vasszerkezet érkezik a táborhelyre, s annak beépítésével folytat-